

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11616/2025
03.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Јасмине Симовић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Сандра Рајковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Виши суд у Нишу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2912/22 од 20.10.2022. године, исправљене решењем истог суда Гж 2912/22 од 16.07.2025. године, у седници одржаној 03.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2912/22 од 20.10.2022. године, исправљена решењем истог суда Гж 2912/22 од 16.07.2025. године, у одбијајућем делу става другог изреке и одлуци о трошковима поступка, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете поред износа који је досуђен наведеном пресудом (60.000,00 динара), исплати још 20.000,00 динара (укупно 80.000,00 динара) са законском затезном каматом од 18.04.2022. године до исплате, као и да му накнади трошкове целог поступка у износу од 81.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде, а одбија захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2912/22 од 20.10.2022. године, на став трећи изреке другостепене пресуде која је исправљена решењем истог суда Гж 2912/22 од 16.07.2025. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2912/22 од 20.10.2022. године, на став трећи изреке другостепене пресуде која је исправљена решењем истог суда Гж 2912/22 од 16.07.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 6596/21 од 18.04.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете, за претрпљени душевни бол због повреде угледа и части, плати 80.000,00 динара са законском затезном каматом од 18.04.2022. године као дана пресуђења до исплате, док је захтев тужиоца за исплату камате од дана подношења тужбе 07.04.2021. године до дана пресуђења, одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражено да му тужена на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени душевни бол због повреде угледа и части, исплати износ преко досуђеног, а до траженог износа од 500.000,00 динара са законском затезном каматом, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 49.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2912/22 од 20.10.2022. године, исправљеном решењем истог суда Гж 2912/22 од 16.07.2025. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог и у ставу трећем изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени душевни бол због повреде угледа и части, исплати 60.000,00 динара са законском затезном каматом од 18.04.2022. године као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом другим изреке, за већи износ од досуђених 60.000,00 динара, а до износа досуђених првостепеном пресудом од 80.000,00 динара, тужбени захтев је одбијен. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 49.100,00 динара. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је балговремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о истој одлучује применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца у односу на преиначујући део дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), у складу са одредбом члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је решењем МУП, ПУ Ниш од 15.12.2017. године, одређено задржавање у трајању од 48 сати, због основане сумње да је извршио кривично дело злоупотреба службеног положаја одговорног лица у саизвршилаштву и фалсификовање службене исправе из члана 234. став 3. у вези са ставом 1. КЗ и 357. став 1. КЗ. Решењем Вишег суда у Нишу КПП бр. 74/17 од 17.12.2017. године, тужиоцу је одређен притвор у трајању од 30 дана. Тужилац је био лишен слободе у трајању од 12 дана с обзиром да је Виши суд у Нишу донео решење

КПП 74/17 од 26.12.2017. године којим је тужиоцу укинут притвор и тужилац пуштен на слободу. Након тога, 08.07.2019. године Више јавно тужилаштво у Нишу донело је наредбу којом се обуставља истрага против осумњиченог, овде тужиоца, јер нема довољно доказа за подизање оптужнице. У време лишења слободе тужилац је ... година био запослен у ..., у браку и отац пунолетног детета. Због ситуације у којој се нашао доживео је непријатности, на послу су га избегавали и гледали са неверицом, јер је био лишен слободе управо на послу, а цела породица је доживела стрес, осећала се нелагодно и под страхом. По изласку из притвора имао је поремећен ритам спавања, био је нерасположен и депресиван, имао је и терапију прописану од стране лекара неуропсихијатра. Тужилац се захтевом од 07.09.2020. године обратио Министарству правде за накнаду штете због неоснованог притвора који је Комисија за утврђивање штете и врсти и висини накнаде лицима неосновано осуђених и неосновано лишених слободе размотрила и донела одлуку да је захтев основан и предложила тужиоцу износ од 60.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете, што он није прихватио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да постоји основ одговорности тужене за накнаду нематеријалне штете за душевне болове због неоснованог лишења слободе у смислу члана 584. Законика о кривичном поступку, у вези члана 154. и 155. Закона о облигационим односима, с обзиром да је неосновано провео у притвору 12 дана. Имајући у виду тежину кривичног дела које је тужиоцу стављено на терет, трајање и услове притвора, утицај притвора на његов професионални углед и понашање средине, старосну доб и породичне прилике тужиоца, те чињеницу да се ради о неосуђиваном лицу, руководећи се критеријумима из члана 200. Закона о облигационим односима (ЗОО), првостепени суд је тужиоцу одмерио правичну новчану накнаду у износу од 80.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете за претрпљен душевни бол због повреде части и угледа.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, налазећи да је приликом одлучивања о висини накнаде нематеријалне штете погрешно примењено материјално право, па је досуђени износ умањено, сматрајући да тужиоцу на име правичне новчане накнаде нематеријалне штете припада износ од 60.000,00 динара, док је за износ од још 20.000,00 динара тужбени захтев одбио као неоснован.

Врховни суд налази да су делимично основани ревизијски наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа услед неоснованог лишења слободе.

Висина новчане накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа услед неоснованог лишења слободе утврђује се у складу са одредбом члана 200. ЗОО и има за циљ материјалну сатисфакцију због Уставом заштићених права и добара. Душевни болови због повреде части и угледа представљају јединствен вид штете који обухвата све штетне последице везане за личност оштећеног проистекле из неоснованог лишења слободе. Накнаду штете суд одмерава узимајући у обзир све објективне и субјективне околности као што су дужина трајања лишења слободе, тежина и природа кривичног дела које је оштећеном стављено на терет, углед који је оштећени уживао у својој животној и радној средини, животно доба оштећеног и породично стање у време лишења слободе, занимање и друге чиниоце који утичу на природу, тежину и трајање душевних болова изазваних лишењем слободе.

Имајући у виду све утврђене околности релевантне за одмеравање висине накнаде нематеријалне штете, животну доб и породично стање тужиоца у време лишења слободе, трајање и услове притвора, утицај притвора на његов професионални углед и понашање средине, природу и тежину кривичног дела које му је стављено на терет, Врховни суд налази да је висина правичне новчане накнаде за овај вид штете 80.000,00 динара, водећи рачуна да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Такође, приликом одмеравања накнаде суд је пошао од циља коме служи накнада као облик отклањања штетних последица, којом се оштећеном омогућава задовољење, да би се успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја, у мери у којој је то могуће. Сагласно томе, Врховни суд је побијану другостепену пресуду преиначио и применом члана 200. ЗОО, тужену обавезао да поред досуђеног износа другостепеном пресудом (60.000,00 динара) тужиоцу исплати и износ од још 20.000,00 динара.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о дозвољености ревизије у односу на потврђени део (став трећи изреке), у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе у овом делу, па је на основу члана 404. став 2. тог закона, одлучено као у ставу другом изреке.

Предмет тражене правне заштите у овом делу је накнада нематеријалне штете тужиоцу за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части проузроковане неоснованим лишењем слободе, а побијаном одлуком је потврђена првостепена пресуда којом је његов захтев делимично одбијен у овом делу. О овом праву тужиоца и висини тражене накнаде одлучено је применом материјалног права, чија правилна примена зависи од утврђеног чињеничног стања, због чега је овај суд нашао да не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права у овом делу, па је на основу изнетог закључио да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП и одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије као редовне по члану 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија недозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради накнаде штете поднета је 07.04.2021. године, а вредност побијаног дела износи 420.000,00 динара и не прелази износ од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору који се односи на новчано потраживање у коме вредност предмета спора побијаног

дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да је ревизија тужиоца у овом делу недозвољена, применом одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Како тужена у поступку по жалби није успела, то је одбијен њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Тужиоцу на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. у вези члана 165. став 2. ЗПП, припадају трошкови целог поступка према успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав тужбе 9.000,00 динара, за приступ на три одржана рочишта по 10.500,00 динара и трошкови на име судских такси за тужбу 3.900,00 динара и првостепену одлуку 5.100,00 динара, према АТ и ТТ важећим у време пресуђења, као и ревизијски трошкови за састав ревизије 18.000,00 динара и на име судских такси за ревизију 5.400,00 динара и ревизијску одлуку 8.400,00 динара, све према вредности предмета спора са којом је тужилац успео са овим правним леком, а у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Закона о судским таксама, важећим у време предузимања парничне радње.

**Председник већа - судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**